

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4838/2566

นาย ส.ผู้ร้อง นาง ท. กับพวกผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1359, ป.วิ.พ. มาตรา 148

ย่อ / หลักกฎหมาย

ต. เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ต. และผู้ร้องต่างยื่นคำร้องว่าตนได้กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ อันเป็นการกล่าวอ้างว่า ต. และผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทมาในระหว่างสมรส ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างสมรสและตกเป็นของ ต. กับผู้ร้องร่วมกัน ซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 1359 ให้อำนาจเจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์รวมเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอกได้ การที่ ต. ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของ ต. โดยการครอบครองปรปักษ์ตามมาตรา 1382 จึงเป็นการกระทำแทนผู้ร้องด้วย ถือได้ว่าผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกันกับ ต. ซึ่งเป็นผู้ร้องในคดีก่อน เมื่อคดีก่อนศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายกคำร้อง โดยวินิจฉัยว่า ต. ครอบครองที่ดินพิพาทแทนทายาทของผู้ตาย หาใช่ครอบครองอย่างเป็นเจ้าของไม่ ถือได้ว่าเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแล้ว คดีถึงที่สุด เช่นนี้แม้

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่าผู้ร้องซื้อที่ดินพิพาทมาแล้วครอบครองทำประโยชน์ด้วยความสงบเปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันจนได้กรรมสิทธิ์ แต่ก็เป็นกรยื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเช่นเดียวกับคดีก่อน จึงเป็นการรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน คำร้องของผู้ร้องจึงเป็นร้องซ้ำ ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 148 วรรคหนึ่ง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 23105 ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องโดยการครอบครองปรปักษ์ ผู้คัดค้านทั้งสี่ยื่นคำคัดค้านและแก้ไขคำคัดค้านว่า นางเคียบหรือเคลือม ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2530 ผู้ตายไม่ได้ขายที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ร้องเนื่องจากในช่วงปี 2529 ผู้ตายป่วยด้วยโรคชราไม่สามารถกระทำการใด ๆ ด้วยตนเองได้ และผู้ร้องไม่เคยแจ้งว่าซื้อที่ดินพิพาทจากผู้ตาย ผู้คัดค้านที่ 1 เป็นหลานของผู้ตาย ผู้คัดค้านที่ 2 ถึงที่ 4 และนางตุ เป็นเหลนของผู้ตายจึงต่างเป็นทายาทที่มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย ส่วนผู้ร้องเป็นสามีของนางตุเข้ามาอยู่อาศัยที่บ้านของผู้ตายตั้งแต่ปี 2519 หลังจากผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว ผู้คัดค้านทั้งสี่และนางตุตกลงจะนำที่ดินพิพาทมาแบ่งปันกัน โดยผู้คัดค้านทั้งสี่มอบหมายให้นางตุทำหน้าที่จัดการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ระหว่างนั้นผู้คัดค้านทั้งสี่อนุญาตให้นางตุและผู้ร้องเข้าไปทำนาในที่ดินพิพาทแทนผู้คัดค้านทั้งสี่ได้ การครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทของผู้ร้องเป็นการครอบครองแทนผู้คัดค้านทั้งสี่และนางตุ ผู้ร้องไม่เคยบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือที่ดินพิพาทเป็นของตนเอง ผู้ร้องจึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ ขอให้ยกคำร้องและห้ามผู้ร้องยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทอีกต่อไป ศาลชั้นต้นพิพากษายกคำร้องขอให้ผู้ร้องใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้คัดค้านทั้งสี่ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 37,600 บาท ผู้ร้องอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านทั้งสี่ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริง

รับฟังเป็นยุติในชั้นนี้ว่า เดิมนางเคียบหรือเคลือม ผู้ตายเป็นเจ้าของผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท โฉนดเลขที่ 23105 เนื้อที่ประมาณ 23 ไร่ 92 ตารางวา ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2530 ผู้ตายไม่มีสามีและบุตร ผู้ร้องเป็นสามีของนางตุ ส่วนผู้คัดค้านที่ 1 เป็นหลานของผู้ตาย ผู้คัดค้านที่ 2 ถึงที่ 4 และนางตุเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันและเป็นเหลนของผู้ตาย เมื่อปี 2548 นางตุยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่านางตุเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายกคำร้อง คดีถึงที่สุด ตามสำนวนคดีแพ่ง หมายเลขแดงที่ 745/2548 ของศาลชั้นต้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสี่เพียงประการเดียวว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นร้องเข้ากับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 745/2548 ของศาลชั้นต้น หรือไม่ เห็นว่า ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 745/2548 ของศาลชั้นต้น นางตุ ยื่นคำร้องว่านางตุครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยความสงบเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบปี จึงได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ส่วนคดีนี้ผู้ร้องซึ่งเป็นสามีนางตุยื่นคำร้องว่าผู้ร้องซื้อที่ดินพิพาทจากนางเคียบ ผู้ตายเมื่อปี 2529 ในขณะที่ดินพิพาทยังไม่มีหลักฐานเป็นโฉนดที่ดิน ผู้ตายส่งมอบการครอบครองแล้วผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทตลอดมา จนกระทั่งมีการออกเอกสารสิทธิในที่ดินพิพาทเป็นโฉนดที่ดิน ผู้ร้องครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทต่อเนื่องเรื่อยมาด้วยความสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ เป็นเวลากว่า 34 ปี ผู้ร้องจึงได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ดังนี้ แม้ผู้ร้องในคดีก่อนและคดีนี้จะเป็นบุคคลคนละคนกัน แต่นางตุผู้ร้องในคดีก่อนเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องในคดีนี้ นางตุและผู้ร้องต่างยื่นคำร้องว่าตนได้กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ อันเป็นการกล่าวอ้างว่านางตุและผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทมาในระหว่างสมรส ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างสมรสและตกเป็นของนางตุกับผู้ร้องร่วมกัน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1359 ให้อำนาจเจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์รวมเพื่อต่อสู้อย่างบุคคลภายนอกได้ การที่นางตุยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของนางตุโดยการครอบครองปรปักษ์ตามมาตรา 1382 จึงเป็นการกระทำแทนผู้ร้องด้วย ถือได้ว่าผู้ร้องเป็นคู่ความเดียวกันกับนางตุซึ่งเป็นผู้ร้องในคดีก่อน คดีก่อนนางตุนำสืบว่าผู้ตายอายุมากแล้ว นางตุจึงเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทและนารายได้มาเลี้ยงดูผู้ตาย แต่ผู้ตายไม่ได้ยกที่ดินพิพาทให้แก่ นางตุ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายกคำร้องโดยวินิจฉัยว่านางตุครอบครองที่ดินพิพาทแทนทายาทของผู้ตาย หากใช้ครอบครองอย่างเป็นเจ้าของไม่ ถือได้ว่าเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแล้ว คดีถึงที่สุด เช่นนี้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องว่าผู้ร้องซื้อที่ดินพิพาทมาแล้วครอบครองทำประโยชน์ด้วยความสงบเปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันจนได้กรรมสิทธิ์ แต่ก็เป็นกรณียื่นคำร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทเช่นเดียวกับคดีก่อน จึงเป็นการรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน คำร้องของผู้ร้องจึงเป็นร้องซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสี่ฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้บังคับตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

จักษ์ชัย เยพิทักษ์ · ธวัชชัย รัตนเหลียม · ปรีชา เชิดชู

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th ·

